

Гьащцэм и плъыфэхэр

КьБР-м Шэнхэбээмкэ и министрствэм, Урысейм и Сурэтгышхам я зэгүүхэньгэм и Кьэбэрдей-Балькьэр кьудамэм, ди республикэм и Лъэпкь музейм кьызырагьэлэшауэ мы махуэхэм йоклуэки Хэжэ Алик и гээлэгүүнэгээр. «Сыт пшэхэр шцессыр...» зи фьыгыгьэ зэлүшэр зи утыку шкелүэкар Лъэпкь музейм раш.

ХэЖь Алик Мухьэмэд и кьуэр 1961 гэм Дыгулыбгьуэй кьуажэм кьышцалъхуаш, 1984 гэм абы кьуйхаш Кьэрэшей-Шэрджэсым и пединститутым и художественнэ-графикэ кьудамэр. Урысейм и Художникэм я союзным хэтш, 1985 гэм шышцэдзауэ Алик хэтш республикэм, шьыналъэ гьунэгүүхэм, Урысей Федерациэм шкелүэки гээлэгүүнэгээр хэм. Езым и лэжыгьэхэм хухаха выставкэ 1999 гэм Налшык язуу шкелүэклаш.

Мы пошым и закьуэжым гээлэгүүнэгээр игьэдэхэр, абы нэху ишцалъ зэрмуэйуэ, - жишцэ зэлүшэр кьызылуэха ики езыгьэклүэки, Алик и гьусуу еджауэ ар фьы дьыдуэ зьцыху. Лъэпкь музейм шьцалъхам цыхуэхэр хэзыгьэгүүазэ и кьудамэм и унафэщц Кьантемыр Лариса. - Илэс 20 ипеклэ кьызылуэхауэ шьта гээлэгүүнэгээр гэм еслытуу жьысцэнц, Алик и гуащэр балигыпэлэм иуващ, и лэдакьэщцэхэм кьыпкь нэхэ ящцэлъ хуващ.

кудрэ уи лэрыкхэмкэ цыхуэхэр бгьэгүфлэну си гуалъш, Дари дьытемызашуэ абыхэм деплэныу укьыдогьэгүүгьэ.

Хэжым ехьуэхуаш, пашым шьцалъгьу сурэтхэм зрагьэгүүсыыр жишцэ абы и кьуажэгьу, и ныбжэгьу, уэрэджыкьлауэ шьарылуэ Зеушцэ лэуэс.

- Уи ялэ гээлэгүүнэгээр си нэгү шьцэлъш. Абы шьыгьуэмы пшцэ кьээылэжэ усурэтышцт, ауэ иджырейм шьцалъгьуэхэр сыт и лэныкьуэки зьызуушцалъ цыхуэм и лэдакьэщцэхэм, - жишцэ КьБР-м и цыхуэбэ сурэтшцц Жьылэ Анатолэ кьышцысалъэм. - Художникхэр я дуней тетькьэклэ, я цыхуэ шькьэклэ, я лэжыгьэклэ, адрейхэм и хуэдэ, зэщкьысым. Алик шьцэ цыкьлуэ зи лэуэ зезьхуэжэ, зи псалъэ машцэу флэкла эхэрдых лэццалъгьэлцлэ. Ауэ абы нэхэ машцэ шьцыркьым и гуащцэм и пшцэр.

«Махуэр мэужькь», «Мэзым кьүэ гьуэгу», «Бжыкьышцышцар», «Мазэ», «Ауэ», «Гьунэ», «Пшцантлэ», «Мэжджытжы», «Шцыхуэхэр», «Хэзыркьуэхэр», «Гьащцэм и дамыгьэ», нэгүушцц лэдакьэщцэхэм я фьыцэжыгьэм и налуэ пшцэлцц Хэжэ Алик и дуней еплыкьлэр, и гьащцэ лэгууэклэр, и гупсысэхэм я куагыр. Езым зэлүшцэм и кьүхым псалъэ шьцартым, псом и узыншгьэ бьдэрэ гукьыдэжрэ ялэну ехьуэхуаш.

ИСТЭПАН Залинэ. Сурэтгыр Кьарей Элинэ трихаш.

Адыгейм и сурэтгышцц гьуазджэм дыхагьэгүүазэ

Сурэтгышцц гьуазджэхэмкэ музейм, Каченкэ Андрей и цэр зезьхэм, шьагьэлэгүүэ «Промыслы и ремесла Адыгеи» выставкэр. Ар кьызырагьэлэшауэ Адыгэ Республикэм и кьэралыгүүэр илэсы 100 зэрьиркьумэр Урысейм ис лэпкьхэм я цэнхэбээ хьугьуфьыгүүэхэм я гьуэ мы илэсыр зэрагьэуамэр я шькьыкьлэ.

Кьэбэрдей-Балькьэрэм исхэм лэ мал ялэщ Адыгей шьыналъэм и дахагьуэ зи лэжыгьэхэм кьышцызыгьэлэгүүэ лэщцэлъапццэхэм я лэдакьэ кьышццлэхэм зьыхагьэгүүэзэну, - жишцэ Карчаевэм. - Концертхэр, спектаклхэр, выставкэхэр зьыхэт цэнхэбээ программэ гьэщцэгүүэн хьэщцэхэм дагьэлэгүүнцц, зькьревгьэхэллэ!

гьэхэмкэ зэрьыкьуэхэм и шьцэдэлэуэ зэрьыкьтэр. Выставкэм хагьыха гобеленхэр зэрагьэхэзырым и шьцэхуэм кьытеуылашц Адыгэ Республикэм шькьыкьлэ и сурэтгышцц Абрэджэ Гуащэжужэ. Абы жишцэ алуэхэдэ зэхьыкьхэм я фьыгьэклэ нэхьыфлэ зэрьыкьуэхэр, я зэпышцэныгьэхэм зэрьыкьуэбгүүэр.

Шьцыхуэбэ лэщцэлъапццэхэм я лэрыкьхэр шьцэхуэхэса выставкэр игьэхэзыраш «Промыслы и ремесла Адыгеи» зэгүүхэньгэм, Адыгэ Республикэм Шэнхэбээмкэ и министрствэмэр «Адыгейм и цыхуэбэ цэнхэбээ центр» лэуэщцэлъапццэм и дэлэпыкьуэхуэ.

Гьэлэгүүнэгээр кьышцэлуэихым, КьБР-м шэнхэбээмкэ и министрствэм и кьуэдээ Карчаевэ лэминат кьыгыгьэщцэ выставкэ шьцэлэгүүэр Адыгэ Республикэм и шэнхэбээм и махуэу ди шьыналъэм шкелүэки зэхьыкь гуапэхэм я программэм зэрьыкьхэр.

Выставкэм хагьыха гобеленхэр зэрагьэхэзырым и шьцэхуэм кьытеуылашц Адыгэ Республикэм шькьыкьлэ и сурэтгышцц Абрэджэ Гуащэжужэ. Абы жишцэ алуэхэдэ зэхьыкьхэм я фьыгьэклэ нэхьыфлэ зэрьыкьуэхэр, я зэпышцэныгьэхэм зэрьыкьуэбгүүэр. Бьтлэ Аэз езым игьэхэзыра, дыщэ луданкьлэ хидькьла цыхуэбэ сумкэ Карчаевэ лэминат тыгьэ хуишцалъ. Выставкэм еплэныухэм лэ мал ялэщ лэжыгьэгьэ гьэщцэгүүэнхэм зьыхагьэгүүэзэну, хьэлшпыхэм ящцэу ягу дьыхэхэр кьащэхуэ. Алуэхэдэщц дьыщэ луданкьлэ хидькьла, тхьпхэрэ уагьэклэ гьэдэхэжэр, цыхуэхуэ, цыхуэбэ лэпкь фэилъхэгүүэхэр, бзыльхуэцэ цьугьэнэхэр, саугьэт папццлэу ят хьэлшпыхэр, махуэ кьэс кьагьэсэбэпхэр. Хьэщцэхэм бьсымкьэм папццлэ мастер-класс шькьэпэхэр яташ.

ТЕКИУЖЬ Заретэ. Сурэтгыр Кьарей Элинэ трихаш.

Си анэрэ си нитрэ

Бзыльхуэхэм и ныбжыр бзышцым хуэйуэ жалэ шькьэклэ, зи нэ теухэ псоми шьахьэ яхуэхуэпхьэ гьащцэ дэцэ кьызызынэклэ цыхуэм шькьэклэм лэж, ар шьцэлхэм дэнэ кьэна, нэхэ кьыкьабгьэщц хьуну кьышццэкьышц. А гупсысэм дьухуэзыша Шамьирэ (Шоджэн) Аслъжан и ныбжыр нобэ илэс 90 ирокьуэ.

ХьЭПЦИЕЙ узэрьдэлъэдэу шьцт Шамьирэзэхэ я унэр гьуэгуэ зэблэкьыпэлэм зэрьухуэхэм нэмышцц, я куэбжэр гьыбьыдуэ шьцлпэгүүнур закьуэтлэкуэжэхэрэц. Дауи алуэхэдэу шьымытырэт сабых цэпцлэ унагьуэхуэр? Шамьирэзэ Хьисэ и кьуэ Зубэрэ Шоджэн Шухьэиб ипхуэ Аслъжанрэ унагьуэ шьытхуэр 1955 гьэрш. Зэгүүрлуэ зэдэлуэу илэс 46-кьлэ зэбгүүртыу гьащцэ гьэгүүм ирикьлауэ зэхьыкьуэхэм Алыхьгалэр бьныкьлэ кьвахуэпшцэ: кьуйртэ лэуэпшцлэ. Нобэ Аслъжанрэ зи ахьэртыр хьуну Зубэрэ я бьныкьм езыкьэм кьуэрлэпхуэ пхьурьлэхуэр ягафлэ. Дэтхэнэ зьыми я адэ-анэм я шьцэлхэм трашцыкьла унагьуэу зэуэзэлэшц.

Наркотик кьыкьуахат

Наркотикхэр зэрьырагьэлэшкьым кьэлэпльынымкэ кьулыгыушцалъэм и лэжыкьуэхэм Налшык кьэлэм шьцпэсэм наркотикхэр кьыкьуахат.

КьБР-м шьцлэ МВД-м Наркотикхэр зэрьырагьэлэшкьым кьэлэпльынымкэ и управленэм и лэжыкьуэхэм кьэлэпльыныгьуэ лэуэхэр ирагьэлэшкьуэ 2022 гэм махуэуэгүүэм и 20-м сыкьэт 21-м Налшык кьэлэм Калининм и цэр зезьхэ уэрэным цыхуэхуэ шьауыдаш. Илэс 37-рэ хуэ, мызэ-мытлэу суд зьтрашцыхьа Налшыкдэсыр кьышцалъэм кьыкьуахат кьыгьуэ хужэ зэрьлэ тхьлэпшцлэ зэклэушцыхьуэр. Яубьдам зэрьыкьлэ, ар наркотикхэтц, кьыгуэтуэу ихьумэрт езым зэрьыкьлэну, ирикьгьыкьлэ мурадц илэцкьышц.

«Экспертцэм кьызыригьэлэгүүамкэ ар грамм 2,03-рэ хуэ «Метадон» наркотикхэтц. Налшык кьэлэм шьцлэ УМВД-м и полицэ кьудамэ №21-м следствемкэ и отделым уголовнэ лэуэу кьылэцаш УФ-м и УК-м и 228-м статьям и 2-нэ лэжыкь кьышцыхьа шьцпэхьаджэгэр (хэбээшцэагьэклэ наркотикхэтц) зьлэрыгьэхэн, хьумэн) илэжыуэ ар игьэхуаншцуэ.

БАХЬЭСЭН Ланэ.

Шьыналъэр йофлэклэуэ

«Псэулэмерэ кьэлэ кьуэццымрэ» лэпкь проектм хуибуыдуэ Жанхуэтекуээр Бахьсэнэнкэр зэлүэпэщц яшц. Мы махуэхэм ирихьэллэу лэсэ зекьуэлэхэм плиткэхэр иралъхаш, шьцлпэр кьызыгьэнхуэну уэздэгьэхэр флэпхьаш, тетсыкьэлэхэр лэгуэуаш. Псом хуамьыдуэ куэаждэсэр шьцгьуфьыкьлэшц иджыри кьэс ямылэ сабий джэгуэлэм.

Шьыналъэ администратцэм и кьыбарегьащцэ лэнатэм дьэзыршцлэгүүэзэмкэ, Бахьсэнэнкэр Кьулыгьуэжым Илшэрэ «Псы кьабээ» лэпкь проектм хуибуыдуэ псы кьышццлэпэрэ псыр зэбгьызыткэ системэр шьауэхуэ. Лэжыкь псыри фокьлэдэм и 1-м ирихьэллэу лэуэну я мурадш.

«Кьэлэм и телпэрэгьэфлэклэуэ» лэпкь проектм хуибуыдаш Бахьсэнэн кьэлэм и администратцэм и гупэ утыр, фотэру 8-м я бжэлпэхэр зэлүэпэщц яшцалъ. Дыгулыбгьуэй дэт Шэнхэбээмкэ унэр «Цэнхэбээ» лэпкь проектм хьыкьуэ зэрагьэлэшц. А лэжыгьэхэр илэс кьыкьуэ зэфлэ-гьэклэ хуэйуэ шьцт. Алуэхэдэ Бахьсэнэн дэт курьт еджапцэ №97-мрэ Кьуэклэуэ Валерэ и цэр зезьхэ №8-мрэ я спортзалхэр иджылабгьэ зьхуэй хуагьэзаш.

ШЭРЭДЖ Дисэ.

«Дьэщцхькьым, ауэ псори дьээхуэдэщц»

Кьэбэрдей-Балькьэрэм шьцхьуэуэм (августым) лэжэн шьццлэццэнцц си узыншгьэм сэкьят илэ сабийхэм зашцлэгьэ-кьуэным теухуэ «Дьэщцхькьым, ауэ псори дьээхуэдэщц» шьыналъэ проектм.

А УЭХУР гьээццлэным телкьудэну ахьшэ кьариташ Шьцлэгүүэлэм я лэуэхуэмкэ федеральнэ агентствэм. КьБР-м Егьэдэжэ-ныгьэмэр шьцлэныгьэмкэ и министрствэм и дэлэпыкьуэхуэ, абы 2022 гэм иригьэ-кьуэклэуэ Кавка Ицхьэрэ федеральнэ шьыналъэм ис шьцлэгүүэлэм я проектм-кэ зэлуэуэм.

Нэхьыфлэ кьэлэпшцэ проектм елэжэр Налшык кьэлэм и шьцлэ администратцэм и кьулыкьуэцлэ Иуаз Астемьирц. Шьцлэм и мурадц илэс 10-м кьышццлэдуэуэ 16-м нэх хуэ сабийхэр (зи нэм фьыуэ имыльагьуэхэр) езым я ныбжэхэм - курьт еджапцэхэм шьцэхэм - ахьшцэн, гьащцэм зэрьырагьэлэ-кьлэнуэмкэ сабэл яхуэхуэну.

«Ладья» спорт шкылым шахматнымкэ зэпэуэ кьышццлэгүүэщцэнцц. Зэхьэхуэхэм кьэбгьэлэгүүэнцц республикэ, федеральнэ зэпэуэхэм зэпэмууэ я зэфлэклэ кьышццлэжыкьлэ. Кьышццлэжыкьлэуэ, Налшык кьэлэм дэт интернатхэм шьцгьэлэуэклэуэ ахьшцэнцц кьышццлэгүүэщцэнцц лэуэхэр кьыришццлэгүүэжэ, ди Гьул Шьцхуантлэхэм сабийхэм зэгүүсуу шьцгьэлэгүүэщцэнццэнцц, - жэлэ Астемьир.

Иуазыр жылагуэуэ лэуэхуэхэм жьджэру хэт цыхуэшц, «Урысейм дрихьэпшцэ» ялэ урысейло тхьдэ-лэхьахуэте лагерым шьцлэшц. Алуэхэдэу ар хэтэщ «Экономикхэр мэнеджментымрэ» ехьэллэ лэуэхуэуэ нэхьыкьхьэхэр» шьцлэныгьэ конференциэм, «КИФШЦ-м шьцлэхьаджэгүүэм шьцлэццлэным елха гьууэхуэхэр» XV урысейло студент шьцлэныгьэ зэхьыкьэм. Алуэхэдэу Астемьир зэрьысабийэр шахматхэмэр шьцкьэхэмэр дахьэх, «Ладья» спорт шкылым кьуйхаш. Кьыкьуэ-гьэщцлэхьхэт шахматхэмкэ ялэ разрядыр, шьцкьэхэмкэ ешанэ абы зэрлэр. Абы мызэ-мытлэуэ кьызыригьэлэшцэ волейболымрэ шахматхэмкэ зэпэуэхэр.

Гуапагьэр хьэл-щэныфлэщ

Ингуш Республикэм и Мужичи куэажэм шькьуэклэш «Таргим-2022» урысейло шьцлэгүүэлэ егьэдэжыгьэ форумыр. Урысейм и шьыналъэ куэдэм кьыкьла ныбжышцц 120-рэ еклэуэлэшц абы. Ар шьцлэгүүэлэр гупсысэклэ зэхьуэхуэ, я зэфлэклэр шьагьэлэгүүэ, шьц гьуэрхэр зрагьэлэгүүэну лэ мал кьэ-зыт лэуэхуэ ики унэ-тыныгьэ зэхуэмьдэхэр илэщ. 2007 гьэ лэандэрэ еклэуэклэ лэуэхуэм Кавка Ицхьэрэ федеральнэ шьыналъэм, Урысей Федерациэм, СНГ-м шьц шьцлэгүүэлэуэ (зи ныбжэр илэс 18 - 35 хуэ-хэр) мини 2-м нэхэ зэхуэ-шцэщц а палэуэм кьуйр-бьдэу.

режиссэр Емкьлэ Андзор триха «Невиновен» фильмэр Фигу кьэдгьэ-кьыжышцц, фильмыр шьц-текьуэуэ шьцташ Сочэ кьэлэм шьцлэуэклэ кинофестивальным. Ар 2017 гэм шьцтрахаш Кьэбэрдей-Балькьэрэм, Кьэрэшей-Шэрджэсым, Шэшен республикэхэм, Краснэдар, Москва кьэлэхэм. Абы хэтэщ Кавка Ицхьэрэм шьцлэ республикэхэм, Москва, ДНР-м, Армением шьцлэ актэрхэр. Фильмыр гьэлэгүүэ-ну кьышццыхахэм и шьцэуэ-сыгүүэ нэхьыкьхэр абы хьэл гуапагьэрц. Ары

ныбжышццэхэм ушци, шьапхьы, гупсысэ кьызы-хэхьуэ лэжыгьэшцхуэщ. Лэпкь зэмылпэужыгүүэхэм кьахькьлэ, дин зэтемы-хуэ зезьхэ цыхуэхэр зэхуэгуэзэным укьыхуэрдэжэ - ар шьцлэгүүэлэр зьхуэ-ныкьуэщ. «Невиновен» фильмым елпэхэм гунэс ящцыхуэ абы кьышццлэ лэуэ-хуэуэри, актэрхэм я джэгуэклэри. Узыгьэгүүфлэ, узыгьэнэщцыхьэ, узыгьэгүүфлэ, узыгьэнэщцыхьыи хуэйлэхэм ящцыхьэ. ГУГУЭТ Заремэ.

Редактор нэхьыкьхэ ЖЫЛАСЭ Заурбэч
Редколлегием хэтхэр:
Жьэкьэмыхуэ Маринэ (унафэщцлэ-редактор), Шьиридь Маринэ (унафэщцлэ-редактор), Кьаншюкьуэ Эллэ (жуэп зьыхэ секретарь), Кьлардэн Маритэ, Кьумахуэ Аслъэн, Нэщцлэпиджэ Замирэ, Чэрим Марианнэ, Шьхэщцэмышцц Исэ.

Езыгьэтхэхэр «Адыгэ псалъэ» газетыр КьБР-м и Парламентымрэ Правительствэмэр ирагьэтхаш (урьдэлэхэр).
Кьызыгьэжыкьхэр редакторэ я шьцлэпэр 360030, Кьэбэрдей-Балькьэр Республикэ, Налшык кьэлэ, Ленинм и уэрэм, 5

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхьыкьхэм, секретарь - 42-56-19; унафэщцлэ-редакторхэм - 40-48-54, 40-06-33; жуэп зьыхэ секретарьым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66.
КьУДАМЭХЭМ: политикэмкэ, жылагуэмрэ лэпкь лэуэхуэхэмкэ - 42-22-86; куэажэ гьащцэмрэ егьэдэжыгьэмрэ шьцлэныгьэмкэ - 40-15-31; хьыбарышццлэхэр спортнымкэ - 42-22-88, 42-60-53, 42-22-89; зэдэклэкуээхэм - 42-21-88; корректорхэм - 42-60-27; ЭВМ-м и операторхэм - 42-22-84; компьютэр лэнатлэуэ - 42-26-41; сурэттэхэм - 42-75-78, 42-63-64.

Теддэ тхьгьэхэм кьышцыхьа бжыгьэхэм, кьышцалъа лэуэхуэхуэхэм я лэжыкьлэ ахэр зьытэхэм нэсу жуэп яхь. Авторхэмэр редакторэ я лэуэхуэ еплэпхьэр зэхуэуэ зэпту шьцкьышцэм.
Газетыр лэ тэздьэхэм яхуэхьыныр и шьцэ дэлэц КьБР-м федеральнэ поштэ зьышццлэгүүэхэмкэ и управленэм. Тел: 76-01-28, 76-01-10
Газетыр 2016 гэм дыгьэгүүэм и 19-м Печатым и хуитыныгьэр хуэмьныкьлэ Кьэбэрдей-Балькьэр шьыналъэ лэуэхуэццлэ ПИ №ТУ07-00117-м шьцэту ятхаш
Зьылысыэм газетыр 156-рэ кьыдоклэ
«Издательствэ «Южный регион» ООО-м шьцтрадаш.
357600, Ставрополь край, Есэнтлэгуэ кьэлэ, Никольскэ уэрэм, 5-А

Мы кьыдэклэгуэем елжыкьхэщц: жуэп зьыхэ секретарьым и кьуэдээ Дьыщцлэ Соня, корректорхуэ Инэркьуэ Азэмэт (1, 2-нэ нап.), Нэужькьуэ Заирэ (3, 4-нэ нап.), корректорхэм я дэлэпыкьуэхуэ Елмэс Фатимэ. Компьютэркэ газетым и телпэр ящцалъ Доу Маринэ, Шомахуэ Марианнэ, сурэтхэм елжыкьхэ Бичу Жаннэцц.
Номерыр «Адыгэ псалъэ» и компьютэр лэнатлэ шьагьэхьырашц.
Газетым лэ тэдэн хуэй шькьэт 20-м, шьцтрадэр сыхьэт 20.00-рц.
Индексыр ПИ 5894 • Тираж 2.039 • Зака №1312